

Uchwała nr VIII/23/2024
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu
z dnia 25 kwietnia 2024 r.

w sprawie opinii o przedłożonym przez Burmistrza Miasta i Gminy Bogatynia sprawozdaniu z wykonania budżetu gminy Bogatynia za 2023 rok

Na podstawie art. 13 pkt 5 w związku z art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1325), Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, w osobach:

- 1) Elżbieta Piekarska - przewodnicząca
- 2) Alina Giniowiec-Bakalarz — członek,
- 3) Magdalena Macias — członek,

wydaje opinię pozytywną z zastrzeżeniami

o przedłożonym przez Burmistrza Miasta i Gminy Bogatynia sprawozdaniu z wykonania budżetu gminy Bogatynia za 2023 rok.

Uzasadnienie

Stosownie do przepisów art. 267 ust. 1 pkt 1 i ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.) wójt gminy (burmistrz, prezydent), w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku budżetowym, przedstawia radzie gminy oraz regionalnej izbie obrachunkowej sprawozdanie roczne z wykonania budżetu gminy, zawierające zestawienie dochodów i wydatków wynikające z zamknięć rachunków budżetu gminy, w szczególności nie mniejszej niż w uchwale budżetowej.

Skład Orzekający wydał niniejszą opinię na podstawie analizy danych i informacji zawartych w sprawozdaniach z wykonania procesów gromadzenia środków publicznych i ich rozdysponowania (o symbolu Rb) sporządzonych za okres od początku roku do 31 grudnia 2023 r. oraz informacji zawartych w przedłożonym sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2023 rok.

Badając pod względem merytorycznym sprawozdanie z wykonania budżetu za 2023 rok, Skład Orzekający stwierdził, co następuje:

1. Plan dochodów i wydatków budżetowych wykazany w sprawozdaniu uwzględnia zmiany wynikające z uchwał i zarządzeń organów gminy.

2. Plan i wykonanie subwencji są zgodne z wielkościami określonymi przez Ministra Finansów.

3. Dochody budżetu ogółem za 2023 rok zrealizowano w wysokości 214.020.268,87 zł, co w stosunku do zaplanowanych wielkości wynosi 95,71%. Dochody bieżące zrealizowano w kwocie 196.520.219,61 zł, co stanowi 95,74% wielkości planowanej, a dochody majątkowe w kwocie 17.500.049,26 zł, co stanowi 95,42% planu, w tym dochody ze sprzedaży majątku stanowią 1.088.930,02 zł tj. 101,23% kwoty planowanej. Wykonanie wpływów z poszczególnych źródeł zostało w sprawozdaniu przedstawione. Nie odniesiono się jednak do niskiego wykonania dochodów z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, które zrealizowano w kwocie 8.516.000,73 zł, co stanowi jedynie 52,67% kwoty planowanej (16.182.743,00 zł), w tym wpływy od osób fizycznych wyniosły 3.260.215,83 zł tj. 34,73% kwoty planowanej.

4. Wydatki zrealizowano w kwocie 220.717.289,34 zł, co w stosunku do planu wynosi 93,05%, w tym wydatki bieżące w kwocie 180.517.916,58 zł, co stanowi 93,89% planu, a wydatki majątkowe w kwocie 40.199.372,76 zł, co stanowi 89,46% planu. W sprawozdaniu przedstawiono realizację wydatków bieżących oraz wydatków inwestycyjnych w odniesieniu do poszczególnych zadań. Nie przedstawiono jednak wydatków poniesionych w 2023 roku na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi z wyszczególnieniem kosztów, o których mowa w ust. 2-2c, wraz z objaśnieniami. Obowiązek ten wynika z przepisów art. 6r ust. 2e ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu porządku i czystości w gminach (Dz. U. z 2024 r. poz. 399). Powyższe w ocenie Składu Orzekającego jest niezbędne wobec niskiej realizacji dochodów z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, przy jednoczesnym wykonaniu wydatków na

funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w kwocie 13.920.344,30 zł, wyższej o 5.404.343,57 zł od zrealizowanych dochodów. Ponadto Skład Orzekający zauważa, że wydatki na funkcjonowanie systemu w 2023 roku wzrosły w stosunku do wydatków poniesionych na ten cel w 2022 roku (6.483.240,57 zł) o 114,71%.

W wyniku badania sprawozdania Rb-28S z wykonania wydatków budżetowych stwierdzono przypadki dokonania wydatków sklasyfikowanych w § 2910 „Zwrot dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości” w łącznej kwocie 32.239,86 zł (rozd. 75022 i 75023) i w § 4560 „Odsetki od dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości” w łącznej kwocie 5.411,00 zł (rozd. 75023 i 75095). W zakresie ww. wydatków sprawozdanie nie zawiera objaśnienia.

5. W sprawozdaniu przedstawiono wykonanie dochodów rachunków dochodów jednostek, o których mowa w art. 223 ust. 1 ufp oraz wydatków nimi finansowanych a także przychodów i kosztów samorządowego zakładu budżetowego.

W wyniku analizy sprawozdania „Rb-30S - z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych”, w Miejskim Zakładzie Gospodarki Komunalnej w Bogatyni stwierdzono utrzymywanie się ujemnego stanu środków obrotowych, który na 31.12.2023 r. stanowił kwotę 566.194,08 zł. W zakładzie wystąpił dalszy wzrost zobowiązań wymagalnych, które na koniec roku stanowiły kwotę 5.469.428,90 zł, przy stanie na początek roku wynoszącym 4.745.559,69 zł (wzrost o 15,25%). Nieterminowe regulowanie zobowiązań jednostki sektora finansów publicznych narusza zasadę gospodarki finansowej określoną w art. 44 ust. 3 pkt 3 ufp, w myśl której wydatki powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Niewykonanie w terminie zobowiązań jednostki sektora finansów publicznych, którego skutkiem jest zapłata odsetek stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych. Analiza poniesionych kosztów pokazuje, że w 2023 roku zapłacono odsetki w łącznej kwocie 44.351,86 zł. Należy również wskazać na wzrost poziomu należności, które na początek 2023 roku stanowiły kwotę 4.433.273,00 zł a na koniec 5.800.455,25 zł, wzrost o 30,84%, co może wskazywać na brak działań mających na celu ich skuteczną windykację. Przepisy art. 42 ust. 5 ufp stanowią, że jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do ustalania przypadających im należności pieniężnych, w tym mających charakter cywilnoprawny, oraz terminowego podejmowania w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania.

6. W wyniku realizacji dochodów i wydatków budżetu gminy za 2023 rok powstał deficyt w kwocie 6.697.020,47 zł, przy planowanym w kwocie 13.599.596,01 zł. Gmina w 2023 roku nie zaciągała zobowiązań długoterminowych i dokonała spłaty rat kredytów i pożyczek długoterminowych w łącznej kwocie 5.160.682,85 zł. Zobowiązania z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek długoterminowych oraz emisji obligacji na 31.12.2023 r. stanowiły kwotę 15.082.404,55 zł. Gmina posiadała ponadto zobowiązania wymagalne w kwocie 5.476.307,02 zł, z której kwotę 5.469.428,90 zł stanowią zobowiązania zakładu budżetowego. Gmina posiadała zobowiązania warunkowe z tytułu poręczenia pieniężnego udzielonego w 2023 roku w kwocie 7.622.100,00 zł, co wynika z danych zawartych w sprawozdaniu Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji, wg stanu na koniec IV kwartału 2023 roku. W sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu za 2023 rok wykazano jedynie stan poręczeń niepieniężnych, które wynosiły 8.395.390,94 zł.

Skład Orzekający zwraca uwagę na, ciągle pogłębiającą się, złą sytuację finansową w Samodzielnym Publicznym Zespole Opieki Zdrowotnej w Bogatyni, dalej SP ZOZ, dla którego gmina Bogatynia jest podmiotem tworzącym, w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 991 ze zm.). Znaczące zadłużenie SP ZOZ oraz prowadzenie działalności z ciągle występującą stratą może niekorzystnie wpływać na sytuację finansową gminy. Zadłużenie SP ZOZ na 31.12.2023 r. ogółem wyniosło 22.242.820,39 zł, przy stanie na początek roku wynoszącym 21.050.208,37 zł. W ogólnej kwocie zobowiązań zobowiązania wymagalne stanowią kwotę 4.319.640,06 zł, która jest o 18,50% wyższa od kwoty zobowiązań wymagalnych na koniec 2022 roku (3.645.124,50 zł), pomimo otrzymania w 2023 roku przez SP ZOZ pożyczki z budżetu gminy w kwocie 500.000,00 zł na spłatę zobowiązań wymagalnych. Ponadto w informacji o przebiegu wykonania planu finansowego SP ZOZ za 2023 rok podano, że strata za 2023 rok wyniosła 10.966.680,14 zł, przy stracie za 2022 rok wynoszącej 10.642.888,40 zł. W 2023 roku wydatki z budżetu gminy na pokrycie ujemnego wyniku finansowego SP ZOZ z lat ubiegłych

wyniosły 9.258.978,03 zł. Z dniem 14 października 2021 r. zmianie uległy przepisy art. 59 ust. 2 ustawy o działalności leczniczej, które nie nakładają już na podmiot tworzący obowiązku pokrycia ujemnego wyniku finansowego. Podmiot tworzący może pokryć stratę netto za rok obrotowy samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej, w kwocie, jaka nie może zostać pokryta zgodnie z ust. 1, jednak nie wyższej niż suma straty netto i kosztów amortyzacji.

7. Wynik operacyjny budżetu za 2023 rok, stanowiący różnicę pomiędzy dochodami bieżącymi i wydatkami bieżącymi jest wielkością dodatnią i wynosi 16.002.303,03 zł. Oznacza to, że zachowany został wymóg określony przepisami art. 242 ufp.

Biorąc powyższe pod uwagę Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu postanowił wydać opinię pozytywną z zastrzeżeniami o sprawozdaniu z wykonania budżetu gminy Bogatynia za 2023 rok. Jednocześnie wskazuje się, że ocena gospodarki środkami publicznymi pod kątem celowości i gospodarności należy do organu stanowiącego.

Od niniejszej uchwały przysługuje zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.

Przewodnicząca
Składu Orzekającego

Elżbieta Piekarska